

2019-11-28

Caroline Engberg
026-17 81 36
Caroline.engberg@gavle.se

Remissvar Förslag Miljöstrategiskt program 2.0

Remissvaret är sammanställt utifrån synpunkter från Säkerhetsenheten och Enheten för social hållbarhet.

Initialt vill vi tacka för ett trevligt program som på ett bra sätt lyfter den ekologiska dimensionen på hållbarhet. Att programmet dessutom tar en ansats utifrån Agenda 2030 ger en bra samsyn till det gemensamma hållbarhetsarbetet inom Gävle kommun.

Nedan följer synpunkter och utvecklingsområden till programmet, det är sammanställt under rubriker enligt programmets upplägg.

Framsida och inledning

Framsida:

Lägg gärna till årtalen för när programmet ska gälla.

2.0 kan förväxlas med IT-standard och bör kanske tas bort. Använd hellre invånare än Gävlebor, för att säkerställa inkludering av ytterområdena i Gävle kommun.

Inledning:

Det saknas överlag källhänvisningar i programmet ex var olika uppgifter är hämtade från och vad de grundar sig i.

Det framgår inte hur kommunens olika samråd har varit delaktiga under processen och hur de fått ta del av remissen och besvara den.

Bra att det förs ett resonemang gällande hur de tre hållbarhetsdimensionerna berörs av varandra och även bra att antalet målområden och mål minskat till antal.

Beskriv gärna bakgrunden till prioriteringarna i programmet - Klimatneutral kommun 2035, Robusta ekosystem och Ren och giftfri vardag. Så att även någon som inte är insatt förstår mer kring varför just dessa är utvalda.

Undvik förkortningar "MSP" eller beskriv inledningsvis att det är en förkortning av Miljöstrategiskt program.

Övergripande ambitioner i MSP 2.0

Den inledande ingressen kan med fördel flyttas till "vad innehåller programmet" då det berör motsvarande område.

Bra att det lyfts synergier mellan ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet.

Använd gärna det styrande programmet för social hållbarhet som referens. Det vore även bra att i text beskriva referensen Johan Hallberg och underliggande textruta? Som läsare är det svårt att förstå sammanhanget. Utveckla texten om synergieffekter och se över de egna tolkningarna över hur det hänger ihop. Gå igenom Sociala hållbarhetsprogrammet mer nogsamt för att kunna referera korrekt. Konkret exempel är "god utbildning".

Programmet riktar sig tydligt till näringslivet, men det saknas beskrivning i synergierna och kopplingen till näringslivsprogrammet. Det behöver utvecklas.

Trender, möjligheter och risker

Det förs ett bra reflekterande resonemang i första två styckena. Dock saknas även här källhänvisningar. Går det att beskriva vilka som är nyckelaktörer så blir texten tydligare. Rubriken anger risker, men i texten benämns istället målkonflikter.

MSP 2.0 och kopplingen till andra styrdokument

Både strategiska dokument, planer och visioner visualiseras vilket gör bilden svårtolkad. Att lyfta några men inte alla medför också att vissa dokument och handlingsplaner saknas ex säkerhetspolicyn, planeringsriktlinjer för Gävle växer, likabehandlingsplan för att nämna några. Figur 2 visar styrande dokument för miljöstrategiska programmet, kanske nämna dessa och avstå från figur 3 alt att enkom visa de strategiska programmen? Använd rätt benämning på samtliga program.

Gemensamma framgångsfaktorer

Bra att erfarenheten är samlad och ligger till grund för framgångsfaktorerna. Utveckla dock gärna texten kring framgångsfaktorer ex argumentera gärna mer kring framgångsfaktorerna och beskriv på vilket sätt erfarenheterna har kommit er till del. Sista stycket om samverkan kan med fördel flyttas till begrepp och definitioner.

Målområden och prioriterade åtgärder

Bilden förtydligar tyvärr inte texten. Sambanden blir inte tydliga och bilden är svårtolkad. Den bör tas bort.

Klimatneutral kommun 2035

Bra att ni beskriver vad begreppet avser och att ni ringar in området men också hur målområdena i programmet påverkar varandra.

Målinriktning

Fundera över att använda begrepp som hållbara transporter istället för cykel och buss, utifrån att få med eventuella framtida innovationer. Det tar bort "tidstämpeln" från programmet. Målet behöver också beaktas ur krisberedskapsperspektiv.

Nuläget Klimatneutral kommun

Andra stycket saknar en analys kring vad resultatet består av, vilken kunskap finns kring olika samband kopplat till öknings- eller minskningar.

Det saknas en beskrivning av nuläge avseende näringslivet.

Mål, indikatorer och ansvar Klimatneutral kommun

Generellt är det många mål.

Bestäm om ni ska använda begreppet indikatorer eller nyckeltal. Se rubriken i förhållande till matris.

"Gävlebornas och näringslivets resor och transporter ska vara fossilfria år 2030." Målet är viktigt och bra att det lyfts, utveckla gärna hur kommunstyrelsen och samhällsbyggnad ska påverka det.

Andel cyklister bör bytas till "Antal cyklister vid mätplatserna".

Prioriterade åtgärder

Bra med en hållbarhetschecklista, utveckla vad det ska syfta till ex "säkerställa att..." och gärna beskriva hur checklistan förhåller sig till miljökonsekvensanalyser?

Det finns sårbarheter med bäring på energiplan och elnät ur krishanteringssynpunkt. Möjliga lösningar kan handla om att ex införskaffa bästa fossilfria tekniken dvs minst sårbara teknik beträffande väder och annan påverkan. Även laddstationer som är reservkraftsanslutna eller ex tillåta hybridvarianter och/eller att ha ett beredskapslager/beredskapsavtal, själva eller tillsammans med andra kan vara lämpliga åtgärder.

Robusta ekosystem

Nuläget robusta ekosystem

Otydligt i nuläget om framtagande av styrande dokument för parker och naturområden är en vision eller är utfört.

Nulägesavsnittet behöver utvecklas utifrån att det för en del aspekter bara beskrivs vilka planer som finns, inte resultatet av planerna.

Komplettera med reflektion kring utsläppens påverkan på människors hälsa.

Mål, indikatorer och ansvar Robusta ekosystem

Komplettera gärna nyckeltal med källhänvisning ex bästa naturvårdskommun.

Målen om Jordbruksareal och Livsmedelsproduktion bör flyttas till målområde klimatneutral kommun där det finns en målinriktning ” en betydande del av livsmedlen är närproducerade och närodlat”. Bör kompletteras med en beskrivning av målkonflikten runt jordbrukets påverkan på miljön ex kväveutsläppen i vattendragen, tungmetaller i vattendrag och samtidigt vikten av närodlat.

Det saknas mått för Säkerställande av en robust vattenförsörjning och målet under Gävle kommun arbetar aktivt med att minska påverkan från förorenade områden, i det sistnämnda saknas även målar.

Målet Gävle kommun är anpassad till det förändrade klimatet och har minimerat risker för miljö och hälsa. Förtydligande behövs till indikatorn 100% av Gävle och vad RCP är, samt vilken kopplingen till miljö och hälsa är. RCP kan med fördel beskrivas under begrepp och definitioner.

Prioriterade åtgärder Robusta ekosystem

I dokumentet Planeringsriktlinjer för Gävle kommun från 2018 beskrivs hur tre strategier ska bli en. Är det grön strategi? I andra stycket skrivs hur strategin utgår från både ekonomisk, ekologiska och social hållbarhet, skriv exemplen med befintliga målområden i näringslivsprogrammet och socialt hållbarhetsprogram för bästa tydlighet och att programmen går i linje med varandra.

Definition av grönstrategi saknas.

Biotopvårdsplan och klimatanpassningsplanen finns inte med i figuren på sidan 7. Där saknas också strategierna inom Mark och vatten och Bildandet av naturreservat i Gävle kommun. Bör i text beskrivas hur strategierna kopplar ihop med strategiska dokument eller planer.

Det kommer bli en utmaning att ha tio planer som syftar till miljöstrategiskt program. Finns dessa planer befintliga, eller ska de utvecklas (de finns inte beskrivna i figur 2, 3).

Ren och giftfri vardag

Målinriktning

Det är avsaknad av skadligt buller som behöver vara i fokus istället för att staden är tyst. Det här går emot både social hållbarhet, kulturpolitik och människans naturliga interaktion. Poängtera att det är skadligt buller utifrån gällande lagstiftning som avses. En stad ska vara levande med musik och kulturliv. Att känna andra människors närvaro är en trygghetsskapande faktor. Gävle kommun växer och vi går mot större stad.

Nuläget Ren och giftfri vardag

Resonemang kring andel ”mycket stort” etc där precision saknas för att få en koppling till avstånd till målvärdet. Källhänvisningar saknas genomgående. Komplettera med analystext eller reflektion exempelvis varför utsorteringen av matavfall inte förbättras.

Bra text i tredje stycket.

Texten ”I dagsläget nås inte målen för PM10 och NO2 och vidare åtgärder behövs för att få en ren luft som långsiktigt inte påverkar människors hälsa” behöver förklaras, vad är kvävedioxid, vad är målvärdet och varför når vi det inte.

Utmaningar Ren och giftfri vardag

Denna text beskriver ett nuläge och bör flyttas dit: Gävle kommun har påbörjat arbetet med kemikaliesmarta verksamheter, och Gävles första helt kemikaliesmarta förskola invigdes år 2017.

Mål, indikatorer och ansvar Ren och giftfri vardag

Skriv om texten Gävlebor och unga, det finns Gävleborg som är unga. Ordet Gävlebor bör också övervägas utifrån vilken målgruppen verkligen är.

Hållbarhetschecklista som ska tas fram. Det behöver framgå att det bara är den ekologiska hållbarhetsaspekten som berörs. Checklistor för exempelvis sociala dimension finns delvis redan, sociala konsekvensanalyser, barnchecklistan och barnkonsekvensanalyser för att nämna några.

Sista målet saknas årtal och mått för nyckeltal och har mer karaktären av att vara en framgångsfaktor. Här saknas också ansvariga.

Det saknas ett tydligt näringslivsperspektiv (utifrån målsättningen på framsidan av programmet).

Prioriterade åtgärder Ren och giftfri vardag

En stor "Hållbar livstilssatsning" – som vänder sig till alla tre målgrupper i det miljöstrategiska programmet ska genomföras. Det framgår inte tydligt vad som ska vara en hållbar livstilssatsning. Har det en koppling till ren och giftfri vardag och hur kommer näringslivet in i arbetet.

Kemikalieplanen saknas i figur 2 och 3.

Bra skrivningar i de två sista styckena.

Genomförande och uppföljning

I skreven text formuleras hur programmet ska styras inom Gävle kommun. Hur kan näringslivet involveras och vara delaktiga? Går det att skriva nåt om det.

Det saknas en implementeringsplan.

Texten Det ska finnas utsedda miljö-/hållbarhetsombud på alla Gävle kommuns *enheter* som involveras i arbetet, bör ändras till att hållbarhetsombud ska finnas på alla avdelningar eller liknande för att vara genomförbart.

Med vänliga hälsningar

Caroline Engberg
Enhetschef social hållbarhet och säkerhet